

Jungtinių Tautų Bendroji klimato kaitos konvencija (JTBKKK)

Europos Parlamento rezoliucija dėl Buenos Airių klimato kaitos konferencijos rezultatų

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1997 m. gruodžio 11 d. Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBKKK) Kioto protokolą, jo įgyvendinimui taikomas procedūras, priimtas konferencijose Bonoje (2001 m. liepos mėn.), Marakeše (2001 m. lapkričio mėn.), Naujajame Delyje (2002 m. lapkričio mėn.) ir Milane (2003 m. gruodžio mėn.) bei 2004 m. gruodžio 6–17 d. Buenos Airėse, Argentinoje vykusią Dešimtąją šalių konferenciją (COP–10),
  - atsižvelgdamas į savo rezoliucijas, susijusias su klimato kaita, ypač 2004 m. lapkričio 17 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos strategijos Buenos Airių konferencijai (COP–10)¹,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi klimato kaita yra vienas pagrindinių 21 amžiaus iššūkių, turinčių žymias neigiamas aplinkos apsaugos, ekonomines ir socialines pasekmes pasauliui ir yra manoma, kad ji neigiamai paveiks darnų vystymąsi ir milijonų žmonių visame pasaulyje pragyvenimo šaltinius; kadangi 2004 metais uraganai, taifūnai ir kitos su oru susiję stichinės nelaimės vėl smarkiai smogė gyventojams visame pasaulyje, o ypač skurdžiausiose šalyse; kadangi be žmogiškų kančių ir daugelio aukų, apskaičiuoti ekonominiai nuostoliai 2004 m. sudaro rekordinius 90 milijardų dolerių,
- B. kadangi JTBKKK ir Kioto protokolo visiškas įgyvendinimas yra ypatingai svarbus kovojant su pagrindine klimato kaitos problema, taip pat pasaulio aplinkos ateičiai,
- C. kadangi JTBKKK išdėstomas veiksmų planas, kuriuo siekiama stabilizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje siekiant išvengti „pavoingo žmonių sukulto įsikišimo“ į klimato sistemą; kadangi JTBKKK įsigaliojo 1994 m. kovo 21 d. ir dabar prie jos prisijungę 189 šalys,
- D. kadangi iki šiol Kioto protokolą ratifikavo 132 valstybės ir regioninės ekonominės integracijos šalys, įskaitant 37 I priedo šalis, kurios sudaro 61,1 proc. I priede nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų 1990 m., ir todėl išpildomi reikalavimai protokolo įsigaliojimui, kuris įvyks 2005 m. vasario 16 d.,
- E. kadangi išsivysčiusios valstybės turi didžiulę atsakomybę už šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir todėl turėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį procese, kuriuo siekiama sumažinti išmetamų dujų kiekį; kadangi Europos Parlamentas nuolat ragina ES išlaikyti tokį pagrindinį vaidmenį,

---

¹ Priimti tekstai, P6_TA-PROV(2004)0060.

- F. kadangi Kioto protokolą 2002 m. gegužės 31 d. ratifikavo Europos Bendrija ir jos valstybės narės ir kadangi Europos Parlamentas ir Taryba priėmė teisės aktus¹, būtinus įgyvendinti Kioto protokolo nuostatas Europos Bendrijoje; kadangi 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje²; kadangi neseniai paskelbtame Komisijos pažangos pranešime (KOM(2004)0818) patvirtinama, kad visa ES turėtų pasiekti savo tikslą pagal Kioto protokolą,
- G. kadangi Kioto protokolo tikslai yra svarbi globalios strategijos dėl klimato kaitos sąlyga, tačiau turi būti nustatyti tolesni tikslai laikotarpiui po 2012 m.; kadangi pasauliniai išmetamų dujų kiekiai turėtų būti sumažinti perpus iki 2050 m. siekiant, kad didžiausias pasaulinio atšilimo lygis viršytų priešindustrinio laikotarpio lygį ne daugiau kaip 2°C,
- H. kadangi 2012 m. labai greitai artėja ir yra reikalinga strategija laikotarpiui po 2012 m., kad būtų atsižvelgta į ilgalaikį iššūkį skatinti mažai anglies turinčius energijos šaltinius, mažai šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetančias technologijas ir atsinaujinančius energijos šaltinius,
1. sveikina priėmus tarptautinį susitarimą dėl sprendimų, priimtų Dešimtojoje JTBKKK šalių konferencijoje, įskaitant Buenos Airių darbo programą dėl prisitaikymo ir atsakomųjų priemonių ir sprendimą pradėti dialogą dėl ateities atsako į klimato kaitą pagal JTBKKK ir Kioto protokolą 2005 m. gegužės mėn.;
  2. yra tvirtai įsitikinęs, kad Europos Sąjunga turi išlaikyti svarbų vaidmenį tarptautiniu mastu kovojant su klimato kaita; todėl tikisi, kad ES pateiks pasiūlymą vyriausybių ekspertų seminarui dėl būsimos tvarkos, atitinkančią ES tikslą vidutinę pasaulinę temperatūrą išlaikyti pakilusia mažiau kaip 2°C palyginus su priešindustrinio laikotarpio lygiu, atsižvelgiant į tai, kad pasaulinį šiltnamio efektą keliančių emisijų kiekis pasieks aukščiausią lygį per ateinančius du dešimtmečius, ir gerbiantį teisingumo, atsakomybės bei galėjimo arba gebėjimo veikti principus;
  3. pažymi, kad visos išsivysčiusios šalys turi dėti daug daugiau pastangų siekdamos sumažinti emisijų kiekį netolimoje ateityje, kad būtų galima atsiliepti į ilgalaikius emisijų kiekio mažinimo iššūkius; ragina ES patvirtinti emisijų sumažinimo tikslus 2005 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikime, nes tai atitinka pirmiau minėtus tikslus; mano, kad pramoninėms šalims šiam tikslui pasiekti būtina emisijų kiekį vidutiniu laiku sumažinti 30 proc. iki 2020 m., o ilguoju laikotarpiu – 60–80 proc. iki 2050 m.
  4. ragina Komisiją ir valstybes nares dėti didesnes pastangas užmegzti dialogą su atsakingomis šalimis visame pasaulyje, kad būtų parengtas tvarus pavojingos klimato kaitos prevencijos planas; smerkia kai kurių šalių mėginimus sukliudyti siekiui pradėti derybas dėl klimato politikos įsipareigojimų po 2012 m.; apgailestauja dėl Italijos aplinkos apsaugos ministro pakartotinių pareiškimų, kuriuose teigiama, kad,

---

¹ 2004 m. vasario 11 d. Sprendimas Nr. 280/2004/EB dėl mechanizmo Bendrijos išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui stebėti ir Kioto protokolui įgyvendinti (OL L 49, 2004 2 19, p. 1) ir 2004 m. spalio 27 d. Direktyva 2004/101/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, dėl Kioto protokolo mechanizmų (OL L 338, 2004 11 13, p. 18).

² OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

nedalyvaujant JAV, Kinijai ir Indijai, nebūtų prasminga nustatyti įpareigojančius tikslus sumažinti emisijų kiekį po 2012 m.; mano, kad šios deklaracijos gali susilpninti ES poziciją;

5. skatina Kioto protokolo neratifikavusias šalis kuo skubiau tai padaryti; skatina JAV vyriausybę persvarstyti savo sprendimą neratifikuoti Kioto protokolo ir visų pirma vykdyti savo įsipareigojimus JTBBKKK sumažinti šalies emisijų kiekį iki 1990 m. lygio; be to, pabrėžia, kad ratifikavus Kioto protokolą ir naudojant jo mechanizmus, Australijai taps ekonomiškiau vykdyti Kioto protokolo tikslus;
6. ragina ES imtis tolesnių priemonių tobulinti energijos taupymą, jos efektyvumą ir pradėti naudoti atsinaujinančios energijos šaltinius;
7. yra susirūpinęs, kad didėjantis transporto priemonių emisijų kiekis kelia pavojų emisijų kiekio mažinimo eigai kituose sektoriuose; mano, kad ES galėtų pasimokyti iš Kalifornijos, kaip apriboti transporto priemonių emisijų kiekį; todėl ragina Komisiją skubiai pateikti privalomų CO₂ apribojimų naujiems automobiliams pasiūlymus;
8. dar kartą pabrėžia savo reikalavimą tarptautiniais maršrutais skraidančių lėktuvų ir jūrų laivų emisijas įtraukti į emisijų mažinimo tikslų programą antruoju įsipareigojimų laikotarpiu nuo 2012 m.;
9. yra nusivylęs, kad Dešimtojoje šalių konferencijoje buvo praleista proga nustatyti tolesnius tikslus laikotarpiui po 2012 m.; ypač apgailestauja dėl to, kad, nepaisant ES delegacijos pastangų, konferencijoje buvo susitarta tik dėl vieno neoficialaus susitikimo naujų tikslų rengimui 2005 m.; pabrėžia, kad ES turi kruopščiai pasiruošti šiam susitikimui, glaudžiai bendradarbiaudama su visomis suinteresuotomis šalimis nacionaliniu ir regioniniu lygiu, išlaikydama vadovaujamą vaidmenį kuriant stiprią koaliciją tolesniems tarptautiniams įsipareigojimams po 2012 m.; pabrėžia būtinybę, kad tiems, kurie priima ekonominius sprendimus, būtų suteikta galimybė planuoti turint pakankamą padėties po 2012 m. aiškumą;
10. reikalauja, kad Vyriausybės ekspertų seminaras daugiausia dėmesio skirtų ateities vizija pagrįstoms diskusijoms apie Kioto protokolą, remiantis JTBBKKK, siekiant surasti veiksmingą ir tinkamą sprendimą klimato kaitos problemai išspręsti ir paskelbti raštišką pranešimą apie jų rezultatus, kurie turėtų būti pateikti derybų metu;
11. mano, kad būsima sistema turi būti pagrįsta bendrais, bet kartu ir diferencijuotais įsipareigojimais, nuolatinio ir aktyvesnio emisijų mažinimu po 2012 m. ir didesniu šalių, dalyvaujančių mažinant emisijų kiekį, skaičiumi, ypač JAV ir labiau išsivysčiusių besivystančių šalių; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares dialogų su tarptautiniais partneriais, ypač JAV, Kinija ir Indija, metu pabrėžti klimato apsaugos būtinybę;
12. reikalauja padidinti finansinę pagalbą, skirtą prisitaikymo priemonėms besivystančiose šalyse; be to, pabrėžia, kad nors visos besivystančios šalys turi teisę į ekonominę vystymąsi, turi būti imtasi priemonių, siekiant skatinti labiau aplinkai palankius vystymosi modelius;
13. apgailestauja, kad nors JAV, kurioje išmetama daugiausia CO₂ dujų, dalyvavo Dešimtojoje šalių konferencijoje, ji nebuvo pasirengusi diskutuoti apie tolesnius

veiksmus, kurių reikia imtis siekiant sumažinti klimato kaitą; labai palankiai priima įvairias iniciatyvas klimato kaitos srityje, kurių buvo imtasi valstijų lygmeniu JAV, pavyzdžiui, devynias šiaurės rytų valstijas apimančią Regioninę šiltnamio efektą sukeliančių dujų iniciatyvą, o Merilendas, Kolumbijos apygarda, Pensilvanija, Rytinės Kanados provincijos ir Naujasis Brunsvikas yra šio proceso stebėtojai. Šių iniciatyvų tikslas yra diskutuoti apie CO₂ aspektą apimančią regioninę (viršutinės ribos ir prekybos) programą;

14. ragina Komisiją savo būsimame pranešime apie būsimos klimato kaitos politikos išlaidas ir pajamas numatyti priimti pasienio koreguojamąsias priemones, kuriomis būtų atsvertas anglies išmetimo apribojimų nenustačiusių pramoninių šalių gamintojų konkurencinis pranašumas; pabrėžia, kad sprendžiant klimato kaitos klausimą, sudaroma galimybė ir suteikiama paskata diegti naujoves pagal Lisabonos darbotvarkėje nustatytus tikslus;
15. pritaria iniciatyvai, kurios ėmėsi ES siekdama sustabdyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją ir ypač prekybos emisijų leidimais sistemai, kuri pradėdama taikyti ši mėnesį, bei palankiai priėmė galimybę kitoms šalims, pavyzdžiui, Kanadai ar Japonijai prisijungti prie ES prekybos emisijų leidimais sistemos; ragina Komisiją taip pat apsvarstyti pasiūlymą susieti ES prekybos emisijų leidimais sistemą su regioninėmis iniciatyvomis, kuriose buvo priimtos emisijų viršutinės ribos, atitinkančios JTBBKKK tikslus; vėl ragina Europos Vadovų Tarybą užtikrinti galimybę ir po 2012 m. panaudoti projektu pagrįstų mechanizmų kreditus, remiantis Direktyvoje 2004/101/EB nustatytais sąlygomis;
16. ragina abiejų 2005 m. Europos Tarybai pirmininkausiančių valstybių atstovus, išlaikyti šio klausimo sprendimo pagreitį ir net jį paspartinti, tuo pačiu padidinant įsipareigojimų lygmenį ir šiame procese dalyvaujančių tarptautinių partnerių skaičių;
17. pabrėžia, kad bendradarbiavimas su Europos Parlamentu ir Komisija buvo informatyvus ir tikisi, kad iki kitos Šalių konferencijos (Šalių susitikimo) kartu su Taryba bus surastas sprendimas, kad Europos Parlamento dalyviai įgytų teisę dalyvauti ES koordinavimo susitikimuose bent jau stebėtojo teisėmis, turėdami arba neturėdami teisės pasisakyti;
18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei JTBBKKK sekretariatui, reikalaujant ją išplatinti visoms ES nepriklausančioms susitariančioms šalims.